

การประยุกต์ศีล 5 เพื่อเป็นแนวทางป้องกันภัยในสังคมไทย

Application of Five Precepts for Danger Prevention in Thai Society

พระอธิการกิตติ ยุติธโร, วรเวช ศิริประเสริฐศรี และบุญคง สีเสมอ

Phraathikankitti Yuttidharo, Voraveach Siriprasertsri and Boonkong Seesean

วิทยาลัยบวรธรรม มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Buriram Buddhist College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: kittiteeraksa@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาเรื่องภัยที่เกิดขึ้นในสังคมไทย 2) เพื่อศึกษาศีล 5 ในพระพุทธศาสนาเถรวาท 3) เพื่อศึกษาการประยุกต์ศีล 5 เพื่อเป็นแนวทางป้องกันภัยในสังคมไทย ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาในสังคมไทยทั่วไปนั้น มีการกระทำผิดศีล 5 ไม่ปฏิบัติอย่างจริงจังจึงเกิดภัยอันตรายต่างๆ ขึ้นมากมาย ส่งผลกระทบต่อทำให้ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การปฏิบัติในศีล 5 เป็นแนวทางปฏิบัติขั้นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทย เพื่อขจัดความโลภ ความโกรธ และความหลง เมื่อขจัดกิเลสทั้ง 3 ได้แล้ว ก็จะเกิดความดีงามทางกาย ทางวาจา และเกิดความสงบสุข ความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน ครอบครัว สังคม และ สุขภาพกายและสุขภาพจิต การประยุกต์ศีล 5 เพื่อเป็นแนวทางป้องกันภัยในสังคมไทยนี้ ก็จะทำให้คนในสังคมไทยนั้นมีความตระหนักในศีล 5 มากยิ่งขึ้น เช่น มีการรักษาศีลในวันพระ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และยังปฏิบัติเป็นประจำทุกวัน การรักษาศีลข้อที่ 1 ไม่ฆ่าสัตว์ มีผลทำให้ไม่เบียดเบียนทำร้ายหรือฆ่าเขา แต่มีความเมตตา ต่อกัน การรักษาศีลข้อที่ 2 ไม่ลักทรัพย์ มีผลทำให้ไม่ขโมยทรัพย์สินกัน แต่มีการเลี้ยงชีพในทางสุจริตการักษาศีลข้อที่ 3 ไม่ประพฤติผิดในกาม มีผลทำให้ไม่ล่วงละเมิดในสามีภรรยาเขา แต่มีความสำรวมในกาม การรักษาศีลข้อที่ 4 ไม่พูดเท็จ มีผลทำให้ไม่พูดโกหก หลอกลวง แต่มีคำพูดสัตย์จริงต่อกัน การรักษาศีลข้อที่ 5 ไม่เสพของมึนเมา มีผลทำให้ไม่ดื่มสุราเมรัยของมึนเมาต่างๆ แต่มีสติสัมปชัญญะ เมื่อรักษาศีล 5 ได้ครบทุกข้อแล้ว ก็จะส่งผลให้เกิดความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของคนในสังคม และทำให้เกิดสันติภาพ ความสงบสุขในสังคมไทยสืบไป

คำสำคัญ: การประยุกต์ศีล 5; หลักป้องกันภัย; สังคมไทย

Abstract

The aims of this research were: 1) to study the dangers occurring in Thai society; 2) to study the concepts of the five precepts in Theravada Buddhism; 3) to study the application of five precepts to protect the dangers which occur in Thai society. The research results revealed that the dangers which happened in Thai society were caused by neglecting the five precepts observation which is the basic practice in living and eliminating the desire, anger and delusion. This leads vocal and mental peace as well as the security of life, wealth, family, society and physical and mental health. The application of the five precepts for preventing the social dangers is to raise the awareness of the five precepts observation more. Through the precept observation, the results are as follows: the first precept, to refrain from killing, leads to mutual loving kindness; the second, to refrain from stealing, leads to right living-hood; the third, to refrain from sexual misconduct, leads to sexual restraint; the fourth, to refrain from telling a lie, leads to honesty; the fifth, to refrain from intoxicants causing heedlessness, leads to consciousness of the observers. When these happen, the security of life, wealth and peace will happen in Thai society.

Keywords: Application of the Five Precepts; Danger Prevention; Thai Society

1. บทนำ

ศีล 5 เกิดขึ้นมาพร้อมโลกมนุษย์ การที่มนุษย์ถูกกิเลสครอบงำจิตใจ คือ อกุศลมูล 3 ได้แก่ โลภะ ความอยากได้ โทสะ ความคิดประทุษร้าย และโมหะ ความหลง จึงมีการกระทำผิดศีล 5 เมื่อกระทำผิดจึงเกิดภัยต่างๆ ขึ้นในสังคม ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงตรัสเรื่องภัยกับภิกษุทั้งหลาย ในปฐมมกุฏสูตรในสูตรนี้ ว่าด้วยเรื่องภัยภายใน 4 ประการ (Thai Tipitakas 21/119/181) ได้แก่ 1) ขาดภัย คือ ภัยเกิดเพราะความเกิด 2) ขราภัย คือภัยเกิดเพราะความแก่ 3) พยาธิภัย คือ ภัยเกิด

เพราะความเจ็บไข้ และ 4) มรณภัย คือ ภัยเกิดเพราะความตาย และในทุติยภยสูตร ซึ่งเป็นสูตรว่าด้วยเรื่องภัยภายนอก 4 ประการ (Thai Tipitakas 21/120/181) อัคคีภัย คือ ภัยที่เกิดจากไฟ อุทกภัย คือ ภัยที่เกิดจากน้ำท่วม ราชภัย คือ ภัยที่เกิดจากพระราชา และโจรภัย คือ ภัยที่เกิดจากโจร โดยภาพรวมแล้วเป็นภัยที่เกิดขึ้นกับชีวิตและทรัพย์สินภัยต่างๆ ที่เกิดขึ้นนั้นล้วนเกิดจากการกระทำผิดศีลของมนุษย์เองด้วยสาเหตุดังกล่าวนี้ จึงเกิดการบัญญัติศีล 5 ขึ้น เพื่อเป็นหลักปฏิบัติขั้นพื้นฐานให้มนุษย์ทุกคนขึ้นวาระนำไป

ปฏิบัติเพื่อป้องกันภัยในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน
ในสังคม

มนุษย์เป็นสัตว์สังคมต้องอาศัยอยู่ร่วมกัน เป็นหมู่คณะเพื่อจะได้พึ่งพาอาศัยกัน และเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐาน เช่น ความต้องการอาหาร ต้องการที่อยู่อาศัย ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ซึ่งในสังคมไทยปัจจุบันนี้ถ้ามองตามความเป็นจริงแล้ว การดำรงชีวิตของคนในสังคมเต็มไปด้วยภัยอันตรายต่างๆ ที่เกิดขึ้นในบางสถานที่ที่มีปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น ปัญหาอาชญากรรม การทำร้ายร่างกายหรือการฆ่ากันตาย และปัญหาความไม่ปลอดภัยในทรัพย์สิน เช่น ปัญหาการโจรกรรม ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ฉ้อโกงทรัพย์ การที่บุคคลจะอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุขและมีความปลอดภัยนั้น จะต้องปฏิบัติในหลักมนุษยธรรมหรือศีล 5 ที่เป็นหลักธรรมพื้นฐานของมนุษย์ที่ต้องปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน คือ เป็นผู้เว้นขาดจากการฆ่าสัตว์ เป็นผู้เว้นขาดจากการลักทรัพย์ เป็นผู้เว้นขาดจากการประพฤตินอกใจ เป็นผู้เว้นขาดจากการพูดเท็จ และเป็นผู้เว้นขาดจากการเสพของมึนเมาคือสุราและเมรัยอันเป็นเหตุแห่งความประมาทและขาดสติสัมปชัญญะในการดำเนินชีวิต (Thai Tipitakas 22/145/242) ศีล 5 เป็นหลักปฏิบัติทางพระพุทธศาสนา ซึ่งมีอยู่ประจำตัวของทุกๆ คน บุคคลใดเป็นผู้ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ ไม่ประพฤตินอกใจ ไม่พูดเท็จ ไม่เสพของมึนเมาถือว่าบุคคลนั้นเป็นผู้มีศีลและมีความปกติ ศีลจึงเป็นจริยธรรมขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกชนชั้นวรรณะ ถ้ามนุษย์ในโลกปฏิบัติตนตั้งอยู่ในศีล 5

อย่างเคร่งครัดเป็นประจำหรือเป็นนิสัยแล้ว สังคมย่อมจะเกิดความสงบสุข ไม่มีการเบียดเบียนกันทางกายและทางวาจา การรักษาศีล 5 จะทำให้เกิดสันติสุขในสังคมไทยแต่ไม่ได้ให้ความสุขที่แท้จริงแก่มนุษย์ เพียงแต่ช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติมากขึ้น โดยไม่เบียดเบียนทำร้ายกัน ไม่ทำให้สังคมเดือดร้อนวุ่นวาย แต่ทำให้สังคมน่าอยู่มากยิ่งขึ้น และทำให้บุคคลแต่ละคนมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองและสังคม (Phrapromkhunaporn (P.A. Payutto), 2005 : 17) ในการจะพัฒนาสิ่งต่างๆ ให้มีความเจริญก้าวหน้าจะต้องพัฒนาตนเองให้มีศีลธรรมประจำใจก่อน ดังที่ท่านพุทธทาสภิกขุได้เรียกร้องให้ศีลธรรมกลับมาสู่สังคมโลกมานานหลายปี ซึ่งท่านได้กล่าวไว้ว่า “ถ้าศีลธรรมไม่กลับมา โลกจะวินาศ ถ้าศีลธรรมกลับมา โลกสงบเย็น” (Buddhadasa Bhikkhu, 2006 : 5) ศีลธรรมในที่นี้ก็คือศีล 5 และธรรม 5 หรือที่เรียกกันว่า เบญจศีลและเบญจธรรมศีล 5 จึงเป็นหลักปฏิบัติในสังคมที่ทุกคนต้องยึดถือปฏิบัติร่วมกัน เป็นหลักมนุษยธรรมและเป็นหลักธรรมขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งชาวพุทธทั้งหลายได้ยึดถือและปฏิบัติกันอยู่เป็นประจำ ศีล 5 เป็นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้ เพื่อให้พุทธศาสนิกชนและชาวโลกทั้งหลายนำไปประพฤติปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน เพื่อป้องกันภัยอันตรายในการอยู่ร่วมกัน และเป็นหลักป้องกันภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในสังคมไทย ซึ่งในสังคมปัจจุบันนี้เกิดความมากมาย มีความคิดแตกแยกกัน แบ่งเป็นฝักเป็นฝ่าย เป็นสีแแดงสีเหลือง สาเหตุเพราะประชาชน

ไม่ได้นำเอาศีลไปปฏิบัติอย่างจริงจัง ถ้านำไปปฏิบัติอย่างจริงจังแล้วก็จะพื้นฐานของการพัฒนาตนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เพราะศีลจะช่วยควบคุมกายและวาจาให้เป็นปกติ ถ้าประพฤติดีศีลในข้อใดข้อหนึ่ง ก็จะแสดงพฤติกรรมที่ผิดปกติดอกมา การที่บุคคลจะปฏิบัติในศีลได้จะต้องเกิดจากสามัญสำนึกของตนเองที่มีความปรารถนาจะให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข (Phrakhrubhāvanābodhikun, 2015 : 8-9)

ศีล 5 จึงเป็นหลักปฏิบัติขั้นพื้นฐานของชาวพุทธ และเป็นข้อปฏิบัติที่มีความจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคน ซึ่งการปฏิบัติในศีล 5 จะทำให้มีการพัฒนาขึ้นทั้งทางกาย และทางวาจา เช่น งดเว้นจากการล่าสังหาร คือ ไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายของผู้อื่น งดเว้นจากการลักขโมยเบียดบังแย่งชิง คือ ไม่ประทุษร้ายต่อทรัพย์สินของผู้อื่น งดเว้นจากการประพฤติผิดในกาม ไม่ประทุษร้ายต่อของรักและของหวงแหนของผู้อื่น งดเว้นจากการพูดเท็จ คือ ไม่พูดโกหกหลอกลวงผู้อื่น และงดเว้นจากการเสพของมีนเมา คือ สิ่งเสพติดต่างๆ ซึ่งจะทำให้ผู้เสพขาดสติสัมปชัญญะอันเป็นสาเหตุทำให้เกิดความประมาท (Suthisorn, 2003 : 75) ศีล 5 เป็นจริยธรรมทางพระพุทธศาสนา เพราะเป็นข้อปฏิบัติให้เกิดความดีงาม และทำให้เกิดหลักเบญจธรรม คือ มีความเมตตากรุณาต่อกัน ไม่เบียดเบียนพยายามบ่งร้ายกันทั้งทางกายและทางวาจา แสวงหาทรัพย์เลี้ยงชีพ โดยสุจริตชอบธรรม ไม่ลักขโมยแย่งชิงทรัพย์กัน ไม่เอาเปรียบบุคคลอื่น และสังคม สันโดษยินดีในสามีและภรรยาของตน

ไม่ล่วงละเมิดของรักและบุคคลอันเป็นที่รักของเขา เป็นผู้มีวาจาสัตย์เชื่อถือได้ ไม่กล่าววาจาเท็จหลอกลวงกัน และมีสติสัมปชัญญะที่สมบูรณ์ ไม่ตกเป็นทาสของสิ่งมีนเมาต่างๆ อันเป็นทางแห่งความประมาท การปฏิบัติในศีล 5 และธรรม 5 นั้น มีความมุ่งหมายผลเพียงความเป็นอยู่อย่างเรียบร้อยของสังคมมนุษย์ทั่วไป และความผาสุกในขั้นต้นๆ ซึ่งเป็นวิสัยของปุถุชนคนธรรมดาไม่ได้ หมายถึงผลสูงที่พ้นขึ้นไปถึงการดับทุกข์หรือตัดกิเลสเด็ดขาดสิ้นเชิงจนเป็นพระอรหันต์ (Buddhadasa Bhikkhu, 2006 : 7-10)

ศีล 5 เป็นหลักธรรมพื้นฐานของชาวพุทธ ซึ่งพุทธศาสนิกชนทั้งหลายยึดถือปฏิบัติ และเป็นประเพณีนิยมรับศีลในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ซึ่งการรับศีล 5 ในพิธีทำบุญต่างๆ นั้น อย่างน้อยก็เป็นประโยชน์แก่ผู้รับเอง เพราะเป็นการชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ในขณะนั้น ส่วนในการปฏิบัติย่อมขึ้นอยู่กับความตั้งใจของแต่ละบุคคลว่าจะมีมากน้อยเพียงใด ศีล 5 เป็นหลักปฏิบัติขั้นพื้นฐานของคนในสังคมไทย และเป็นหลักทำให้มีความปลอดภัยในชีวิต ซึ่งการไม่ฆ่าสัตว์ เป็นความปลอดภัยในชีวิต การไม่ลักทรัพย์ เป็นความปลอดภัยในทรัพย์สิน การไม่ประพฤติผิดในกาม เป็นความปลอดภัยในครอบครัว การไม่พูดเท็จหลอกลวง เป็นความปลอดภัยในสังคม การไม่เสพของมีนเมา เป็นความปลอดภัยในสุขภาพกายและสุขภาพจิต แต่คนในสังคมไทยปัจจุบันนี้ ในส่วนหนึ่งก็ประพฤติผิดศีล ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ไม่ปลอดภัย คือ ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจึงต้องปฏิบัติตามหลักศีล เพื่อป้องกันภัย

อันตรายต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น เช่น การทำร้ายร่างกาย หรือฆ่าเขา การโจรกรรมลักทรัพย์ การประทุพผิต ภรรยาและสามีเขา การหลอกลวงหรือล่อลวงเขา และการเสพของมีนเมาขาดสติ ซึ่งในแต่ละปี เกิดอุบัติเหตุขึ้นมากมาย สาเหตุหลักมาจากการดื่มสุรา ซึ่งการเกิดอุบัติเหตุต่างๆ นั้น ทำให้สูญเสีย ชีวิตและทรัพย์สินในแต่ละปีเป็นจำนวนมหาศาล

การรักษาศีล 5 จึงเป็นแนวทางป้องกันภัย เพราะทำให้มีความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน ครอบครัว สังคม และเป็นหลักป้องกันภัยสุขภาพ กายและสุขภาพจิต ผู้ปฏิบัติตามหลักศีล 5 จะได้รับประโยชน์สูงสุดและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างสงบสุข ถือเป็นหลักธรรมที่สอดรับหรือคู่กัน กับเบญจธรรมหรือธรรม 5 คือ เมตตา กรุณา การมีความเมตตา และช่วยเหลือเขาให้พ้นจากทุกข์ สัมมาอาชีวะ การหาเลี้ยงชีพในทางสุจริต กามสังวร การสำรวมในกามไม่ประทุพผิตในกามสังจะ การมีความจริงใจหรือซื่อสัตย์ต่อกัน และสติสัมปชัญญะ การระลึกได้และรู้สึกตัว (Phrapromkhunaporn (P.A. Payutto), 2005 : 140-140) หลักเบญจธรรมนี้จะช่วยเกื้อหนุน ให้ผู้ปฏิบัติในศีล 5 เกิดความดีงาม คือ เกิดการ ประพฤติดีทางกาย ทางวาจา และส่งผลดีงามไป ทางใจ จะช่วยคุ้มครองป้องกันผู้ปฏิบัติดีให้เกิด สันติภาพความสงบสุข และเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน จะเห็นได้ว่า เบญจศีลหรือศีล 5 และเบญจธรรม หรือธรรม 5 นั้นมีความสำคัญต่อคนในสังคมมาก เพราะในหลักเบญจศีลและเบญจธรรมนั้น เป็นแนวทางปฏิบัติที่ทำให้เกิดความปลอดภัย

ในชีวิตและทรัพย์สินของคนในสังคมไทย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษาวิจัย การประยุกต์ศีล 5 เพื่อเป็นแนวทางป้องกันภัย ในสังคมไทย โดยการนำเอาหลักศีล 5 มาปฏิบัติ อย่างจริงจัง เพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดศีล 5 ของ คนในสังคมไทย และเพื่อนำศีล 5 มาประยุกต์ใช้ เป็นแนวทางป้องกันภัยในชีวิต ในทรัพย์สิน ครอบครัว สังคม สุขภาพกาย สุขภาพจิต และเสนอ หลักศีล 5 เพื่อเป็นแนวทางป้องกันภัยและเป็น แนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ปัญหา ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคน ในสังคมไทยต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเรื่องภัยที่เกิดขึ้นในสังคมไทย
2. เพื่อศึกษาศีล 5 ในพระพุทธศาสนาเถรวาท
3. เพื่อศึกษาการประยุกต์ศีล 5 เพื่อเป็นแนวทางป้องกันภัยในสังคมไทย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะ ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องการประยุกต์ศีล 5 เพื่อเป็นแนวทางป้องกันภัยในสังคมไทย โดยอาศัยข้อมูลในพระไตรปิฎก ในอรรถกถาฎีกา และหนังสือวิชาการทางพระพุทธศาสนา ที่เกี่ยวกับศีล 5 และเกี่ยวกับแนวทางป้องกันภัย ในสังคมโดยจำแนกขอบเขตของการศึกษาออกเป็น 4 ขอบเขต คือ

1. ขอบเขตด้านเอกสารโดยได้ศึกษาจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ คือ พระไตรปิฎกฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2539 เป็นเอกสารหลักที่เกี่ยวกับศีล 5 และข้อมูลทุติยภูมิที่เป็นวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา เอกสารวิชาการ และเอกสารงานวิจัย เอกสารเกี่ยวกับศีล 5 ที่เป็นแนวทางป้องกันภัยในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นหนังสือเอกสารภาษาไทยและหนังสือเอกสารภาษาต่างประเทศ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา เกี่ยวกับการประยุกต์ศีล 5 เพื่อเป็นแนวทางป้องกันภัยในสังคมไทย ซึ่งในทัศนะของผู้นำทางพระพุทธศาสนา ในทัศนะของนักวิชาการ และแนวคิดเกี่ยวกับแนวทางป้องกันในสังคมไทย โดยจะนำความรู้ที่ได้จากพื้นที่เป้าหมายไปประยุกต์กับศีล 5 เพื่อเป็นแนวทางป้องกันภัยในสังคมไทยเป็นประเด็นหลักในการวิจัยครั้งนี้

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ได้กำหนดขอบเขตการศึกษา คือ ชุมชนสาวะถี ซึ่งตั้งอยู่ที่เลขที่ 168 หมู่ที่ 8 ตำบลสาวะถี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ยกขึ้นเป็นเทศบาลตำบลสาวะถี เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย จัดเป็นเทศบาลตำบลขนาดกลาง ซึ่งมีทั้งหมด 13 หมู่บ้าน คือ บ้านหนองตาไก่ บ้านโคกล่าม บ้านหนองเม็ก บ้านม่วงไ้ บ้านโนนคู บ้านสาวะถี บ้านจั่ว บ้านหนองปิง บ้านโนนรัง บ้านโนนตุน บ้านเพี้ยพาน บ้านลาดนาเพียง และบ้านหินขาว ซึ่งแบ่งการปกครองออกเป็น 24 หมู่ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แบ่งเขตออกเป็น 2 เขต ในเขตการปกครองที่ 1 มีจำนวน 12 หมู่ คือ หมู่ที่

1 ถึงหมู่ที่ 8 หมู่ที่ 17 หมู่ที่ 21 หมู่ที่ 23 และหมู่ที่ 24 ส่วนเขตการปกครองที่ 2 มีจำนวน 12 หมู่ คือ หมู่ที่ 9 ถึงหมู่ที่ 16 หมู่ที่ 18 หมู่ที่ 19 หมู่ที่ 20 และหมู่ที่ 22 ซึ่งจำนวนประชากร ณ เดือนมีนาคม 2557 ของกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย เทศบาลตำบลสาวะถี มีจำนวนประชากรทั้งหมด 18,056 คน และมีบ้านเรือน 4,951 หลังคาเรือน

4. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มเป้าหมาย ขอบเขตทางด้านประชากรที่จะลงพื้นที่ในการสัมภาษณ์นั้น คือ ในเทศบาลตำบลสาวะถี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ซึ่งชุมชนสาวะถีเป็นหมู่บ้านในโครงการรักษาศีล 5 ในวันอุโบสถ มีผู้ถือศีล 5 ศีล 8 อย่างเคร่งครัดเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงเลือกเป็นพื้นที่เป้าหมายในการศึกษาเรื่องการประยุกต์ศีล 5 เพื่อเป็นแนวทางป้องกันภัยในสังคมไทยเพื่อนำผลการศึกษาวิจัยนี้มาประยุกต์ใช้ในสังคมไทยและเพื่อเสนอแนวทางป้องกันภัยในชีวิตและทรัพย์สินตามแนวทางศีล 5 ของคนในสังคมไทยต่อไป

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัญหาที่เป็นประเด็นสำคัญในสังคมไทยนั้น คือ ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งสภาพปัญหาโดยรวมก็เหมือนกันกับในสังคมไทยทั่วไป คือ ปัญหาการละเมิดศีล 5 ไม่ปฏิบัติตามอย่างจริงจัง เช่น ปัญหาการทำร้ายร่างกาย ปัญหาการลักทรัพย์ ปัญหาการประพฤตินอกใจ ปัญหาการพูดเท็จหลอกลวงกัน ปัญหาการเสพของมีนเมาและสิ่งเสพติดให้โทษต่างๆ ซึ่งปัญหาการกระทำผิดศีล 5 ของคนในสังคม

ส่งผลกระทบต่อทำให้ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตเกิดจากการละเมิดศีล 5 ซึ่งในการแก้ไขปัญหาคงต้องปฏิบัติตามหลักศีล 5 คือ 1) ปาณาติบาตา เวรมณี การงดเว้นจากการฆ่าสัตว์ จะทำให้เกิดความเมตตา กรุณา 2) อทินนาทานา เวรมณี การงดเว้นจากการลักทรัพย์ จะทำให้เกิดสัมมาอาชีวะ การประกอบอาชีพสุจริต 3) กามเมสุมิจฉา จารา เวรมณี การงดเว้นจากการประพฤตินิคม จะทำให้เกิดการสำรวมในกาม 4) มุสาวาทา เวรมณี การงดเว้นจากการพูดเท็จ จะทำให้เกิดสัจจะการพูดจริง และ 5) สุราเมรยมชชพมาฏฐานา เวรมณี การงดเว้นจากการดื่มของมึนเมา คือ สุราและเมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท จะทำให้เกิดสติสัมปชัญญะ ศีล 5 จึงเป็นหลักปฏิบัติร่วมกันของคนในสังคม และเป็นหลักมนุษยธรรมหรือเป็นหลักธรรมพื้นฐานของมนุษย์ที่ปฏิบัติต่อกันเพื่อไม่ให้ละเมิดในชีวิตของผู้อื่น ซึ่งการละเมิดในชีวิตนั้นไม่ได้หมายถึงการฆ่าให้ตายเพียงแต่หมายถึงการทำให้สิ่งมีชีวิตเดือดร้อนหรือพฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตทั้งหลาย ซึ่งการป้องกันภัยในสังคมไทยตามแนวทางศีล 5 มีรายละเอียด ดังนี้

การป้องกันภัยในชีวิตตามแนวทางศีล 5 คือ การรักษาศีลข้อที่ 1 งดเว้นจากการฆ่าสัตว์ เป็นการล่วงละเมิดที่แสดงออกทางกาย และทางวาจา ในการฆ่าเป็นสิ่งไม่ควรกระทำ ไม่ว่าจะฆ่าบุคคลอื่นหรือฆ่าตัวตาย เพราะการฆ่าเป็นสิ่งไม่ควรกระทำทุกกรณี เช่น ไม่ฆ่าด้วยตนเองและไม่ใช้ให้คนอื่นฆ่าหรือส่งเสริมให้มีการฆ่า ไม่จ้างคนอื่นฆ่า

ไม่มีส่วนผลักดันหรือส่งเสริมให้มีการฆ่า ไม่วางแผนการให้คนอื่นฆ่า ไม่ชี้เบาะแสหรือชี้ตัวให้คนอื่นลงมือฆ่า และไม่ให้การสนับสนุนหรือให้ทุนทรัพย์หรืออาวุธเพื่อให้เกิดการฆ่ากัน การที่บุคคลปฏิบัติในศีลข้อที่ 1 การงดเว้นจากการเบียดเบียนและการฆ่าสัตว์นั้น ก็จะเป็นหลักป้องกันภัยในชีวิตไม่ให้มีการเบียดเบียนทำร้ายร่างกายกันจนเสียชีวิต

การป้องกันภัยในทรัพย์สินตามแนวทางศีล 5 คือ การรักษาศีลข้อที่ 2 งดเว้นจากการลักทรัพย์ ไม่ถือเอาสิ่งของหรือทรัพย์สินที่ไม่ใช่ของตนเอง และไม่ละโมภในทรัพย์สินที่จะหาได้มาในทางทุจริต ไม่ประกอบมิฉฉาชีพที่เป็นการเลี้ยวชีพในทางที่ผิด ไม่ล่วงละเมิดโดยตรงอันเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกทางกาย และทางวาจา ไม่มีพฤติกรรมในทางโก่ง ไม่ลักขโมย ไม่ชู้กรรโชก เพื่อให้คนอื่นกลัวแล้วเรียกร้องเอาทรัพย์สิน ไม่ปล้นเอาทรัพย์สิน ไม่ตู่ที่กักเอาทรัพย์สินของผู้อื่น ไม่หลอกลวงและยกยอกเอาทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตนในทางมิชอบ การที่บุคคลปฏิบัติในศีล ข้อที่ 2 คือ การงดเว้นจากการลักทรัพย์นั้น ก็จะเป็นหลักป้องกันภัยในทรัพย์สินของคนในสังคม ไม่ให้เบียดเบียนเอาทรัพย์สินผู้อื่นมาเป็นของในทางทุจริต

การป้องกันภัยในครอบครัวตามแนวทางศีล 5 คือการรักษาศีลข้อที่ 3 งดเว้นจากการประพฤตินิคม การล่วงละเมิดที่แสดงออกทางกาย และทางวาจา ซึ่งจะส่งผลโดยตรงระหว่างผู้ล่วงละเมิดและผู้ที่ถูกล่วงละเมิด เช่น การข่มขืน การทำอนาจาร การสำส่อนทางเพศและการใช้

ความรุนแรงทางเพศ การจะไม่ล่วงละเมิดทางเพศ จะต้องไม่สนับสนุนสถานที่ต่างๆ ที่เอื้อต่อการละเมิดทางเพศ เช่น ซ่องโสเภณี สถานที่อาบอบนวด ไนท์คลับ ห้องอาหารคาเฟ่ที่มีหญิงสาวและชายหนุ่มขายบริการ ไม่ผลิตสื่อลามกยั่วชวน การที่บุคคลปฏิบัติในศีลข้อที่ 3 คือ การงดเว้นจากการประพฤติในกามนั้น ก็จะเป็นหลักป้องกันภัยในครอบครัวไม่ให้แตกแยกหรือหย่าร้างกัน

การป้องกันภัยในสังคมตามแนวทางศีล 5 คือ การรักษาศีลข้อที่ 4 คือ งดเว้นจากการพูดเท็จ การล่วงละเมิดที่แสดงออกทางกาย และทางวาจา การมีเจตนาให้ผู้อื่นเข้าใจคลาดเคลื่อนจากความ เป็นจริง การบิดเบือนความเป็นจริงเพื่อให้คนอื่นเข้าใจผิด การเขียนรายงานข้อมูลอันเป็นเท็จ การแสดงกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่งให้คนอื่นหลงเชื่อ ผิดไปจากความจริง การใช้กลอุบายเล่ห์เหลี่ยม หลอกลวง การที่จะไม่ให้มีการหลอกลวงนั้น จะต้องไม่ปกปิดข้อมูลสาธารณะ มีความโปร่งใส ด้านข้อมูล ไม่บิดเบือนข้อมูล ไม่ปรับแต่งข้อมูล อันเป็นเท็จ ไม่บิดเบือนข้อมูลทางประวัติศาสตร์ การที่บุคคลปฏิบัติในศีลข้อที่ 4 คือ การงดเว้นจากการพูดเท็จหรือพูดโกหกหลอกลวงนั้น ก็จะเป็นหลักป้องกันภัยในสังคมไม่ให้กล่าวเท็จหลอกลวง หรือล่อลวงกัน

การป้องกันภัยในสุขภาพตามแนวทาง ศีล 5 คือการรักษาศีลข้อที่ 5 งดเว้นจากการเสพของมีนเมาทุกชนิด การล่วงละเมิดที่แสดงออกทางกาย และทางวาจา ในการเสพของมีนเมานั้น ส่วนมากแล้วจะเสพด้วยตนเอง เช่น สุราเมรัย กัญชา ฝิ่น ยาบ้า ยาอี เฮโรอีน มอร์ฟีน และโคเคน

การที่จะไม่มีการเสพของมีนเมานั้น จะต้องไม่เสพเอง ไม่ชักชวนให้ผู้อื่นเสพ และสนับสนุนผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายสิ่งมีนเมาทุกชนิด เจ้าหน้าที่ผู้รักษา กฎหมายไม่ปล่อยปะละเลยให้มีการเสพและจำหน่ายอย่างเสรี ในการเว้นจากการเสพของมีนเมานั้น ก็จะเป็นหลักความมั่นคงในสุขภาพกาย ไม่ให้เกิดโรคร้ายต่างๆ หรือมีให้เกิดอุบัติเหตุกับตน และผู้อื่น ส่วนความมั่นคงในสุขภาพจิตนั้นคือ บุคคลไม่มีการผิดปกติทางจิตใจที่เกิดจากสุรา หรือสารเสพติดอื่นๆ ที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ซึ่งจะแสดงออกมาทางพฤติกรรมทั้งทางกายและทางวาจา โดยรวมแล้วมีผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ การที่บุคคลปฏิบัติในศีลข้อที่ 5 คือ งดเว้นจากการเสพของมีนเมา ก็จะเป็นหลักป้องกันภัยในสุขภาพไม่ทำให้เสียสุขภาพกายและสุขภาพจิต

การประยุกต์ศีล 5 เพื่อเป็นแนวทางป้องกันภัยในสังคม จะช่วยให้เกิดความสงบร่มเย็น เป็นสุขในการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันของคนในสังคม เพราะศีลจะคุ้มครองให้มีความปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ การงดเว้นจากการฆ่าสัตว์ไม่ทำลายชีวิตมนุษย์และสัตว์ให้ตกลงไป ซึ่งการไม่ประพฤติ ผิดศีลข้อที่ 1 ก็จะเป็นหลักป้องกันภัยในชีวิตไม่ให้เสียชีวิตก่อนวัยอันควร การงดเว้นจากการลักทรัพย์ ไม่กระทำให้ทรัพย์สินผู้อื่นเสียหาย ซึ่งการไม่ประพฤติผิดศีลข้อที่ 2 ก็จะเป็นหลักป้องกันภัยในทรัพย์สินไม่ให้สูญหายไป การงดเว้นจากการประพฤติผิดในกาม ไม่ประพฤติผิดต่อสามี ภรรยาบุตรธิดาของผู้อื่น ซึ่งการไม่ประพฤติผิดศีลข้อที่ 3 ก็จะเป็นหลักป้องกันภัยในครอบครัวไม่ให้แตกแยกและหย่าร้างกัน การงดเว้นจากการพูดเท็จ

ไม่พูดให้ผู้อื่นเข้าใจผิดได้รับความเสียหาย ซึ่งการไม่ประพฤติผิดศีลข้อที่ 4 ก็จะเป็นหลักป้องกันภัยในสังคมไม่ให้หลอกลวงหรือล่อลวงกัน และการงดเว้นจากการเสพของมีนเมา ไม่เสพสิ่งมีนเมาให้โทษต่างๆ ซึ่งการไม่ประพฤติผิดศีลข้อที่ 5 ก็จะเป็นหลักป้องกันภัยในสุขภาพไม่ให้เกิดโรคทางกายเช่นโรคตับและไม่ให้เกิดโรคทางจิต เช่น โรคประสาท ซึ่งเกิดจากการเสพของมีนเมา และสิ่งเสพติดให้โทษต่างๆ

ศีล 5 จึงเป็นหลักปฏิบัติเพื่อควบคุมพฤติกรรมทางกายและทางวาจา และเป็นข้อสิกขาบทให้สมาทานทำตาม เมื่อพิจารณาโดยละเอียดแล้วจะเห็นได้ว่า บทบัญญัติของศีลไม่ได้บัญญัติขึ้นมา แต่รวบรวมและเรียบเรียงให้ผู้ที่จะรักษาและประพฤติตามได้สะดวกตามความสมัครใจ การประพฤติในศีล 5 ของบุคคลมุ่งประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก แต่ส่งผลประโยชน์แก่ส่วนรวมด้วย ในการกระทำผิดศีลหรือไม่ผิดศีลอยู่ที่การกระทำของตน และผลของการกระทำย่อมส่งผลแก่ตนเอง การปฏิบัติในศีล 5 จึงเป็นไปเพื่อประโยชน์ในโลกนี้และโลกหน้า เมื่อทำผิดศีลแล้วก็ได้ชื่อว่าผิดศีลและไม่มีกำหนดอายุความเหมือนกับกฎหมาย ซึ่งในการกระทำผิดกฎหมายนั้นถ้าหมดอายุความแล้วผู้กระทำผิดก็พ้นจากความผิด แต่การกระทำผิดศีลนั้นไม่มีหมดอายุความ และผู้กระทำผิดศีลไม่สามารถพ้นผิดได้ ในการประพฤติผิดศีล 5 นั้น จะเนื่องมาจากสาเหตุใดก็ตามล้วนแต่เป็นสาเหตุทำให้สังคมเสื่อมโทรมลง ในสังคมปัจจุบันนี้จึงขาดหลักมนุษยธรรมหรือที่รู้จักกันทั่วไปก็คือศีล 5 เมื่อคนไม่ปฏิบัติในศีล 5 จึงเกิดปัญหา

การเบียดเบียนชีวิต เกิดปัญหาการฉ้อโกงหรือโจรกรรมทรัพย์สินผู้อื่น เกิดปัญหาเรื่องชู้สาวที่เป็นสาเหตุทำให้ครอบครัวหย่าร้างกัน เกิดปัญหาการล่อลวงค้าแรงงานหรือค้าประเวณี และเกิดปัญหาเรื่องสุขภาพศีล 5 เป็นหลักป้องกันภัยในชีวิต เพราะป้องกันไม่ให้เกิดเหตุร้ายต่างๆ ขึ้นกับคนในสังคม ดังนั้น ศีล 5 จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อสังคม คือ ไม่ประทุษร้ายต่อร่างกายชีวิตผู้อื่น ไม่ประทุษร้ายต่อทรัพย์สินของผู้อื่น ไม่ประทุษร้ายต่อของรักของผู้อื่น ไม่ประทุษร้ายต่อประโยชน์ของผู้อื่นด้วยการหลอกลวงหรือล่อลวง และไม่ประทุษร้ายต่อสติปัญญาของตนเองด้วยการเสพของมีนเมาให้โทษ เมื่อไม่กระทำผิดในศีล 5 ก็จะไม่เกิดผลดีแก่ตนเองและผู้อื่นด้วย

การปฏิบัติในศีล 5 ยังมีเป้าหมายก็คือเพื่อให้เกิดประโยชน์และความร่มเย็นเป็นสุขของคนในสังคม และเพื่อให้เกิดความเสมอภาพไม่เหลื่อมล้ำกันทางสังคม ทำให้คนทุกคนในสังคมมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน และไม่มีการแข่งขันวรรณะของคนในสังคม เมื่อนำเอาศีล 5 ไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมแล้ว ก็จะเป็นหลักความปลอดภัยในชีวิต เป็นหลักความปลอดภัยในครอบครัว เป็นหลักความปลอดภัยในสังคม และเป็นหลักความปลอดภัยในสุขภาพกายและสุขภาพจิตด้วยเหตุนี้ศีล 5 จึงเป็นแนวทางป้องกันภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชาวพุทธและชาวโลกให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การปฏิบัติในศีล 5 นั้นจึงเป็นไปเพื่อความสงบสุขร่มเย็นของคนในสังคมไทยและมวลมนุษยชาติ และเป็นไปเพื่อ

การได้เกิดเป็นมนุษย์อีกในชาติหน้าต่อไป ซึ่งการปฏิบัติในศีล 5 จะส่งผลทั้งในปัจจุบันโลกนี้และในอนาคตโลกหน้าด้วย ดังนั้น ศีล 5 จึงเป็นหลักป้องกันภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เพราะทำให้ผู้ปฏิบัติในศีล 5 มีความปลอดภัยและมีคุณค่าของความเป็นมนุษย์ กล่าวคือ ถ้าบุคคลใดปฏิบัติศีล 5 เป็นนิจศีล คือ ปฏิบัติอยู่เป็นประจำแล้วก็จะเข้าถึงความเป็นมนุษย์ทุกภพทุกชาติ ผู้หวังความสุขในภพนี้และภพหน้าควรปฏิบัติในศีล 5 อย่างจริงจังเพราะบุคคลจะไปสู่สุคติได้ก็เพราะศีล บุคคลจะมีความสมบูรณ์ในโภคทรัพย์ได้ก็เพราะศีล และบุคคลจะบรรลุถึงนิพพานได้ก็เพราะศีล

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยนี้ ทำให้ทราบว่า ในสมัยพุทธกาลยังปฏิบัติศีล 5 อย่างเคร่งครัดอยู่ แต่ในปัจจุบันนี้ปฏิบัติอย่างย่ออ่อนไม่เคร่งครัด จึงจำเป็นต้องนำหลักศีล 5 มาประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้น และเป็นพื้นฐานของการปฏิบัติของคนในสังคมไทยซึ่งสอดคล้องกันกับพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) ที่ได้กล่าวว่า “ศีล” เป็นข้อปฏิบัติพื้นฐานของสังคม เพื่อไม่ให้เบียดเบียนผู้อื่นทางกายและทางวาจา ศีลมี 2 ระดับ คือ ระดับทั่วไป ซึ่งเป็นระดับธรรม และเป็นคำสั่งสอน ซึ่งบัญญัติไปตามกฎธรรมชาติแห่งความดี ความชั่ว เรียกว่า “กฎแห่งกรรม” ผู้ทำดี ทำชั่วย่อมจะได้รับผลตามกฎแห่งกรรมนั้น และระดับเฉพาะ คือ ระดับวินัย ซึ่งเป็นแบบแผนข้อบังคับที่บัญญัติขึ้นเป็นทำนองประมวลกฎหมาย สำหรับ

กำกับความประพฤติของสมาชิกในหมู่ชนหรือชุมชน ซึ่งสอดคล้องกันกับพระมหาสมณองค์โจปการี ว่า ศีล 5 เป็นบรรทัดฐานตามระเบียบวินัยของสังคมี 2 ระดับ คือ ระดับบุคคล การฝึกอบรมบุคคลเกี่ยวกับความประพฤติที่ดี ความมีระเบียบวินัย ความสุจริตทางกาย ทางวาจา และอาชีพ ซึ่งเป็นพื้นฐานแห่งความสงบสุขในทางจิตทางใจ ทำให้เกิดสมาธิและเป็นฐานแห่งการฝึกจิตให้มีความเข้มแข็ง และระดับสังคมี คือ การพัฒนาความประพฤติที่ดีงามของมนุษย์ในสังคมี เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีทางสังคมี การไม่เบียดเบียนกันเป็นการรักษาสังคมีให้เป็นปกติ ซึ่งสอดคล้องกันกับเพ็ญแข บัณฑูลที่กล่าวว่า ศีล (Morality) คือ การดำเนินชีวิตตามกติกาสังคมี ศีลเป็นเรื่องของการฝึกทางด้านพฤติกรรม โดยเฉพาะความเคยชิน เครื่องมือที่ใช้ในการฝึกศีล คือ “วินัย” โดยการจัดระเบียบความเป็นอยู่ การดำเนินชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคมีให้เหมาะกับการพัฒนา เอื้อโอกาสที่จะพัฒนาจิตใจและปัญญาต่อไป รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมที่จะป้องกันไม่ให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่ดี เมื่อฝึกได้ผลจนมนุษย์มีพฤติกรรมเคยชินที่ดีตามวินัยแล้วก็เกิดเป็นศีล เป็นเกณฑ์วัดคุณสมบัติความเป็นมนุษย์ที่สามารถสัมผัสได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกมาในทางดีงาม ทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันได้ด้วยสันติวิธี มีความเคารพในผู้อื่นด้วยศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และความเท่าเทียมกันแห่งสิทธิมนุษยชน

ศีล 5 จึงเป็นหลักป้องกันภัยในชีวิตของมนุษย์ให้มีความปลอดภัย ในการอยู่ร่วมกันในสังคมี การที่จะทำให้สังคมีมนุษย์มีความสุข

รมเย็นได้นั้น ต้องปฏิบัติในเบญจศีลหรือศีล 5 และเบญจธรรมหรือธรรม 5 จะช่วยเกื้อหนุนให้คนในสังคมมีความเป็นปกติไม่ประพตติผิดในศีล 5 ซึ่งสอดคล้องกันกับพระราชนิพนธ์ สมเด็จพระญาณสังวร (สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก) พระราชนิพนธ์ไว้ว่า “ศีล” แปลว่า “ปกติ” ซึ่งเป็นความปกติในสิ่งหรือกติกากที่บุคคลต้องระวังรักษา นอกจากความเป็นปกติแล้ว ศีล 5 ยังเป็นหลักปฏิบัติให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและของผู้อื่นด้วย ซึ่งสอดคล้องกันกับพระครูภาวนาโพธิคุณที่กล่าวว่าการรักษาศีลข้อที่ 1 คือ ไม่ฆ่าสัตว์ ย่อมได้ชื่อว่าให้ชีวิต ให้ความปลอดภัยแก่ชีวิตของสรรพสัตว์ เป็นการให้สิ่งสูงค่ายิ่งกว่าทรัพย์สินใดๆ ศีลข้อที่ 1 จึงเป็นหลักความมั่นคงในชีวิตการรักษาศีลข้อที่ 2 คือ ไม่ลักทรัพย์ ย่อมได้ชื่อว่าให้ความปลอดภัยในทรัพย์สินของผู้อื่น เป็นการให้ฐานะความเป็นอยู่อันมั่นคงของทรัพย์สิน ศีลข้อที่ 2 จึงเป็นหลักความมั่นคงในทรัพย์สินการรักษาศีลข้อที่ 3 ไม่ประพตติผิดในกาม ย่อมได้ชื่อว่าให้ความสุขแก่บุตรและธิดาแก่ภรรยาและสามีของผู้อื่น ศีลข้อที่ 3 จึงเป็นหลักความมั่นคงในครอบครัวการรักษาศีลข้อที่ 4 ไม่กล่าวคำเท็จ ย่อมได้ชื่อว่าให้ความจริงแก่ผู้อื่น ทำให้เกิดความไว้วางใจกัน โดยไม่ต้องหวาดระแวงซึ่งกันและกัน ศีลข้อที่ 4 จึงเป็นหลักความมั่นคงในสังคมการรักษาศีลข้อที่ 5 คือ ไม่ดื่มสุราเมรัย ย่อมได้ชื่อว่าให้ความปลอดภัยทุกสิ่ง เพราะคนที่ประมาทขาดสติระทำความชั่วได้ทุกอย่าง จะฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพตติผิดในกามหรือพูดเท็จ ก็ทำได้ทั้งสิ้น ศีลข้อที่ 5 จึงเป็นหลักความมั่นคง

ในสุขภาพกายและสุขภาพจิต รวมถึงสติปัญญา ด้วยหากบุคคลไม่ปฏิบัติตามหลักศีล 5 นี้ ย่อมก่อให้เกิดความวุ่นวายเดือดร้อน ไม่มีความสุขสงบสุขรมเย็น แต่ถ้าปฏิบัติตามหลักศีล 5 ก็จะทำให้เกิดความสงบสุขรมเย็น ซึ่งสอดคล้องกันกับพุทธทาสภิกขุ ที่กล่าวว่า ถ้าศีลธรรมไม่กลับมา โลกจะวินาศ ศีลธรรมกลับมา โลกจะสงบเย็น ศีลธรรมในที่นี้ก็คือศีล 5 ข้อ เมื่อมนุษย์ทั้งหลายตั้งมั่นและปฏิบัติอยู่ในศีล 5 เป็นนิจ ก็จะทำให้สันติภาพขึ้นทั่วโลก ซึ่งสอดคล้องกันกับพระวิมาน คมภีรปัญญา ที่กล่าวว่ารากฐานของสันติภาพเชิงคุณค่า ซึ่งเป็นมนโธธรรมสำนึกที่ทำให้เกิดความตระหนักถึงมนุษยธรรมและสิทธิมนุษยชนสากล ทั้งความเสมอภาค ความยุติธรรม ภารดรภาพ สัมพันธภาพ ดุลยภาพ และเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งจะทำให้สังคมเป็นแบบสวัสดิการ ซึ่งจะทำให้ชีวิตปราศจากภัยคุกคาม การช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ที่ได้รับความทุกข์ยากลำบาก ทำให้มีสวัสดิภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีและยังเป็นแนวทางแก้ปัญหามีรากเหง้ามาจากอกุศลมูล คือ โลภะความโลภ โทสะ ความโกรธ และโมหะ ความหลง เพื่อให้อยู่ร่วมกันตามหลักมนุษยชน มีความปลอดภัยในสังคมและมีสันติภาพ ซึ่งสอดคล้องกันกับพระไพศาล วิสาโล ที่กล่าวว่า การจะมีสันติภาพได้นั้น จะต้องเข้าไปกำจัดรากเหง้าของกิเลส คือ ความโลภ ความโกรธ และความหลงโดยเริ่มต้นจากตัวของเรา ก่อนการกำจัดรากเหง้าของกิเลสได้ก็จะไม่ละเมิดในศีล 5 การไม่ละเมิดในศีล 5 ก็จะทำให้เกิดความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน ครอบครัว สังคม สุขภาพกายและสุขภาพจิต แม้งานวิจัยนี้จะเห็นด้วยในประเด็นที่ว่า

ศีล 5 ป้องกันภัยในชีวิตได้ก็ตาม แต่ก็เห็นแย้งในประเด็นที่ว่า การรักษาศีล 5 แบบพิธีกรรมไม่สามารถสร้างความปลอดภัยได้อย่างยั่งยืน เพราะว่าศีล 5 ไม่ถูกนำไปใช้ให้เหมาะกับยุคสมัยและไม่สอดคล้องกันกับสภาพปัญหาสังคมอย่างรอบด้าน แม้ว่าจะปฏิบัติตามหลักศีล 5 ก็ตาม แต่ความไม่มั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินยังคงมีอยู่ จึงควรจะปฏิบัติควบคู่ไปกับเบญจธรรมหรือธรรม 5 และต้องปฏิบัติในหลักสมาธิและปัญญาตามกระบวนการของไตรสิกขา ซึ่งมีศีล สมาธิ และปัญญา

การจะทำให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตจะต้องปฏิบัติเบญจศีลคู่กับเบญจธรรม ซึ่งสอดคล้องกันกับพระศรีคัมภีรญาณ ที่กล่าวว่า การมีเมตตา กรุณา ความรักปรารถนาให้เขามีความสุขและช่วยให้พ้นจากทุกข์ จะทำให้ไม่เบียดเบียนฆ่าสัตว์ การมีสัมมาอาชีวะ การประกอบอาชีพสุจริต จะทำให้ไม่ลักทรัพย์ การมีกามสังวร การสำรวมในกาม จะทำให้ไม่ประพฤตินอกกาม การมีสัจจะ ความซื่อสัตย์จริงใจต่อกัน จะทำให้ไม่พูดเท็จหลอกลวงกัน และการมีสติสัมปชัญญะ ความระลึกได้และรู้สึกรู้ตัว จะทำให้ไม่เสพของมีนเมา ซึ่งทำให้เสียสุขภาพกายและสุขภาพจิต การจะทำให้สุขภาพกายและสุขภาพจิตดีอย่างถาวร จะต้องดูแลสุขภาพให้ดี ซึ่งสอดคล้องกันกับสมัย บุขราคัม ที่กล่าวว่า ทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับทุกชีวิต การที่จะดำรงชีวิตอยู่อย่างปกติก็คือ การทำให้ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ จิตใจมีความสุข ซึ่งผู้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีจะปฏิบัติหน้าที่

ประจำวัน เช่น การเรียน หรือการทำงานจะเป็นไปได้ด้วยดีมีประสิทธิภาพ ถ้าสุขภาพกายและสุขภาพจิตของเราสมบูรณ์ดีเราก็จะมีความสุข แต่ถ้าสุขภาพกายและสุขภาพจิตไม่สมบูรณ์เราก็จะมีความทุกข์ การดูแลสุขภาพสุขภาพกายและสุขภาพจิตให้ดี จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการดำเนินชีวิตที่ดีงามของคนในสังคม สอดคล้องกันกับโสวิทย์ บำรุงภักดิ์ ที่กล่าวว่า ศีลมีความสำคัญมาก เพราะเป็นหลักในการปฏิบัติทางกายและทางวาจา ให้เรียบร้อย ความเรียบร้อยดีงามทางกายเรียกว่า กายสุจริต ทางวาจาเรียกว่า วาจาสุจริต ซึ่งในระเบียบที่เป็นข้อปฏิบัติพื้นฐานของสังคมจึงมีศีล 5 เป็นฐาน ศีลจึงกลายมาเป็นระเบียบข้อปฏิบัติและมารยาทของสังคมไทย รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทยด้วย เป็นสาเหตุทำให้เกิดกุศลธรรม คือ ความดีทางกาย ทางวาจา ส่งผลความดีมาที่ใจ และเกิดความดีงามขึ้นในสังคมการที่คนในสังคมกระทำผิดศีล 5 จึงเกิดภัยหรือความทุกข์ร้อนที่นำกลัวขึ้น สอดคล้องกันกับสมเด็จพระญาณสังวร (สมเด็จพระสังฆราช) ได้นิพนธ์ไว้ว่า “ภัย” คือ ความร้อนหรือความทุกข์ แปลตามศัพท์ว่า ความกลัวหรือสิ่งที่พึงกลัวภัยหรือสิ่งน่ากลัวจะเกิดขึ้นกับผู้ที่มีจิตตกอยู่ในอำนาจของความโลภ ความโกรธ และความหลง แต่ผู้ที่ไม่มีความโลภโกรธหลง ย่อมไม่มีภัย คือ ความร้อนหรือความทุกข์เกิดขึ้น ผู้ไม่มีจิตยึดมั่นในความดีและความชั่วที่เกิดจากกิเลส ย่อมมีสติระลึกถึงทุกสิ่งตามความเป็นจริง คือ ไม่หลงผิดไปจากความเป็นจริง เช่น เห็นในไตรลักษณ์ คือ อนิจจัง ความไม่เที่ยงต้องเปลี่ยนแปลงไป ทุกข์

ความเป็นทุกข์ทนอยู่ไม่ได้เพราะความเปลี่ยนแปลงอันตตา ความไม่อยู่ในอำนาจและความต้องการของผู้ใด เมื่อหลงผิดจากความเป็นจริงแล้ว มหัตภัยจึงเกิดขึ้น คือ ความเกิด ความแก่ ความเจ็บ และความตาย สอดคล้องกับธรรมรักษา ที่กล่าวว่า ผู้ไม่รักษาศีล 5 ย่อมจะมีแต่ภัยและเวร คนผู้มีปกติฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม พุดเท็จดื่มน้ำเมา สุราและเมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ย่อมจะประสบภัยเวร และมหัตภัยที่เกิดขึ้นกับโลกมนุษย์ ล้วนเกิดจากการกระผิดในธรรมชาติของมนุษย์เองทั้งสิ้น ซึ่งจะเห็นได้จากภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้น สอดคล้องกันกับภารดรเข้าสุวรรณ ที่กล่าวว่า ในอนาคตโลกจะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ จะเกิดมหัตภัยที่ร้ายแรงขึ้นกับโลกของเรา เช่น ภัยที่เกิดจากน้ำท่วมจากคลื่นสึนามิ จากแผ่นดินไหว จากภูเขาไฟระเบิด จากคลื่นความร้อน จากโรคระบาด และภัยที่เกิดจากสงครามจะเกิดโลกาวินาศขึ้นมนุษย์จะเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ภัยเกิดจากการกระทำผิดศีล คือ มนุษย์มีการเบียดเบียนทำร้ายชีวิตและทรัพย์สินกัน และเบียดเบียนธรรมชาติตัดไม้ทำลายป่า จึงทำให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของสังคมไทย จะต้องแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยการปฏิบัติศีล 5 อย่างเคร่งครัด และการลดความเสี่ยงหลีกเลี่ยงการละเมิดศีล 5 ทุกรูปแบบ นำเอาศีล 5 มาเป็นบรรทัดฐานในการดำเนินชีวิตและเป็นเครื่องมือในการแก้ไขความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และนำมาเป็นมาตรฐานการตัดสินคุณค่าความดีงาม คุณค่าความเป็นปกติของมนุษย์

ผู้ปฏิบัติศีล 5 อย่างเคร่งครัดก็จะได้รับความเคารพเชื่อถือจากคนในชุมชน ในการนำเอาศีล 5 มาใช้เป็นแนวทางป้องกันภัย ปรากฏว่าคนในสังคมไทยมีความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น จึงเป็นเครื่องมือในการป้องกันภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และเป็นมาตรฐานในการตัดสินคุณค่าความดีงามและคุณค่าความเป็นปกติของมนุษย์ในบางโอกาสมนุษย์ใช้ศีล 5 เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต แต่บางโอกาสเพื่อให้บรรลุความต้องการบางประการ เช่น เพื่อแก้ไขความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคมไทย และเพื่อเป็นเครื่องมือในการรักษาความสงบสุขของตนและของคนในสังคมไทย

การรักษาศีล 5 ทำให้เกิดความเป็นปกติคงอยู่ตามปกติ หรือทำอยู่เป็นปกติ ไม่ผิดแปลกออกไป ความปกตินี้ เกิดจากการรักษาศีล 5 คือ การงดเว้นจากการฆ่าสัตว์ คือ การไม่ประทุษร้ายชีวิตร่างกายอวัยวะของเขา เป็นความปกติในศีลข้อที่หนึ่ง การงดเว้นจากการลักทรัพย์ คือ การไม่ลักขโมย ประทุษร้ายทรัพย์สินของเขาเป็นความปกติในศีลข้อที่สอง การงดเว้นจากการประพฤติผิดในกามการไม่ประทุษร้ายของรักของเขา คือ การไม่ประพฤติผิดในสามีและภรรยาของเขา เป็นความปกติในศีลข้อที่สาม การงดเว้นจากการพุดเท็จ คือ การไม่พุดเท็จโกหกหลอกลวงเขา เป็นความปกติในศีลข้อที่สี่ และการงดเว้นจากการดื่มของมึนเมา คือ การไม่เสพของมึนเมาให้โทษทุกชนิด เป็นความปกติในศีลข้อที่ห้าและการประพฤติผิดศีลทั้ง 5 ข้อนี้ เป็นความผิดปกติทางกายและทางวาจา ดังนั้น ศีล 5 จึงเป็นตัวควบคุมพฤติกรรม

ไม่ดีที่อยู่ภายในไม่ให้เห็นมาทางกาย และทาง วาจา การมีหลักศีล 5 จึงเป็นหลักความปลอดภัย ในชีวิต ทรัพย์สิน ครอบครัว สังคม สุขภาพกายและ สุขภาพจิต

การประยุกต์ศีล 5 เพื่อเป็นแนวทาง ป้องกันภัยในสังคม เมื่อคนในสังคมนำหลักศีล 5 ไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันก็มีความตระหนัก มากยิ่งขึ้น เช่น มีการรักษาศีลในวันอุโบสถ ในวัน สำคัญทางพระพุทธศาสนา และปฏิบัติเป็นประจำ ทุกวัน การรักษาศีลข้อที่ 1 มีผลทำให้ไม่เบียดเบียน ทำร้ายแต่มีความเมตตาต่อกัน การรักษาศีลข้อที่ 2 มีผลทำให้ไม่ลักทรัพย์แต่หาเลี้ยงชีพในทางสุจริต

การรักษาศีลข้อที่ 3 มีผลทำให้ไม่ประพฤติผิด ในกามแต่มีความสำรวมในกามการรักษาศีลข้อที่ 4 มีผลทำให้ไม่พูดเท็จแต่มีคำพูดสัตย์จริงต่อกัน การรักษาศีลข้อที่ 5 มีผลทำให้ไม่เสพของมีนเมา แต่มีสติสัมปชัญญะ เมื่อรักษาศีล 5 แล้ว ก็ส่งผลให้ คนในสังคมไทย เกิดสันติภาพความสงบสุขในการ อยู่ร่วมกัน ดังนั้น การนำเอาหลักเบญจศีลหรือศีล 5 และหลักเบญจธรรมหรือธรรม 5 มาประยุกต์เป็น แนวทางป้องกันภัยในสังคมไทย จึงเป็นการปฏิวัติ โลกทัศน์ใหม่ไปสู่ความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สิน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ซึ่งจะส่งผลดี แก่ตนเองและผู้อื่น

References

- Buapha, P. (2012). Thai Development According to Buddhist Meaning. *Thematic paper for Doctor of Philosophy*. Graduated School : Mahachulalongkornrajavidyalaya.
- Buddhadasa Bhikkhu. (2006). *Saying Dhamma by Moral Justice*. 2nd. Bangkok : Saengdoa Printing House.
- Department of Religion, Ministry of Culture. (2007). *Tipitakas for Lay People (Saying by Sutta)*, Bangkok : The Agricultural Cooperative Federation of Thailand., LTD Press.
- Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (1996). *Thai Tipitaka : Mahachula Tepitaka Edition*. Bangkok : Mahachulalongkornrajavidyalaya Press.
- Pharadorn Bouvsuvann. (2012). *Doomsday*. Bangkok : Sapphire Publishing.
- Phimphakar, S. (2013). *How to make merit, 1000 years, Supreme Patriarch, Chun Buri, the Flower and Fruit Dhamma*. Chun Buri : printing House.
- Phrapromkhunaporn. (P.A. Payutto). (2005). *Buddhism with the World Business*. Bangkok : Printed by Liberty Press.
- Phrakhrubhāvanābodhikun. (2015). *Five Precepts that You may not know*. KhonKaen. Klung Nana Vithya Press Limited Partnership 232/199 Srachan Rd., Muang, KhonKaen 40000.

- Phramahasanorn Paccopakari. (2010). *Man and Society*. Bangkok : Mahachulalongkornrajavidyalaya Press.
- Phrapaisan Visalo. (2010). *The Steeper Path of Peace*. Bangkok: Nation Books, 2010.
- Phrasikhambhirayan. (2011). An Analysis of the Ethical Principles in the Buddhist Scriptures. *Research Report*. Mahachulalongkornrajavidyalaya.
- Phraviman Kamphirapañño (Trikamoon). (2012). The Study of the Five Precepts as the Foundation of Peace. *Doctor of Philosophy Thesis*. Graduated School : Mahachulalongkornrajavidyalaya.
- Somdet Phra Nyanasamvara. (Supreme Patriarch). (n.p.). *Ñāṇasamvadhama (The main characteristics and teachings of Buddhism)*. Bangkok : limited partnership.
- Suthisorn, S. (2003). *Dhamma and Thai Celebration*. Academic Supporting Offices, Printing House.
- Tipitaka. (P.A.Payutto). (2003). *Buddhadhamma*. Bangkok : Mahachulalongkornrajavidyalaya Press.

